

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน ถึง มิถุนายน 2568

การพัฒนาจังหวัดกระบี่สู่การเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ

DEVELOPING KRABI PROVINCE AS A WELLNESS TOURISM DESTINATION
FOR SENIOR TOURISTS

รัชชุกร จรวิรัตน์*

Ratchukorn Jonvirat*

สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและนวัตกรรมบริการ คณะการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

Department of Tourism Management and Service Innovation, School of Tourism and
Services, University of the Thai Chamber of Commerce

*Corresponding Author e-Mail Ratchukorn_jon@utcc.ac.th

(Received: 2025, January 8; Revised: 2025, March 21; Accepted: 2025, May 7)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการท่องเที่ยว คุณภาพการบริการ และศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่ และเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาจังหวัดให้เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไทย จำนวน 400 คน ด้วยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที แบบการทดสอบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน การทดสอบค่าเอฟ การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD

ผลการวิจัยพบว่า การศึกษานี้เน้นกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุ เป็นผู้สูงอายุ 60-64 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและรายได้เฉลี่ยสูงกว่า 45,000 บาทต่อเดือน เดินทางเฉลี่ย 3 ครั้งต่อปีโดยใช้รถยนต์ส่วนตัว และเข้าร่วมกิจกรรมน้ำพุร้อนเป็นหลัก ใช้เวลาเฉลี่ยประมาณ 3 ชั่วโมง และมีค่าใช้จ่ายระหว่าง 1,001-1,500 บาทต่อครั้ง คุณภาพการบริการของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดกระบี่ พบว่าอยู่ในระดับดีทุกมิติ โดยเฉพาะด้านความไว้วางใจ ความมั่นใจ ลักษณะที่จับต้องได้ และการตอบสนอง มีผลต่อการรับรู้ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การพัฒนาคุณภาพบริการในด้านเหล่านี้จะช่วยยกระดับกระบี่ให้เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ยั่งยืน

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน ถึง มิถุนายน 2568

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ; จังหวัดกระบี่; นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

ABSTRACT

This study investigated the factors contributing to the development of Krabi Province as a wellness tourism destination for senior tourists. A purposive sample of 400 Thai senior travelers was surveyed using a structured questionnaire. Descriptive statistics—including frequency, percentage, mean, and standard deviation—were employed to analyze demographic characteristics, travel behaviors, perceptions of service quality, and evaluations of tourism potential. Inferential statistical methods, including independent samples *t* test, *F* test, one-way ANOVA, and post hoc comparisons using the Least Significant Difference (LSD) test, were used to identify statistically significant differences.

The majority of respondents were women aged 60–64, possessing bachelor's degrees and earning a monthly income exceeding 45,000 THB. On average, participants engaged in three trips per year, primarily traveling by private vehicle to participate in hot spring activities. These visits typically lasted around three hours, with associated expenditures ranging between 1,001 and 1,500 THB per session. It was found that the perceived quality of wellness tourism services in Krabi was consistently high across all measured dimensions, particularly in terms of reliability, assurance, tangibility, and responsiveness. These service quality dimensions significantly influenced participants' perceptions of the destination's tourism potential. Strengthening these aspects of service delivery is essential to positioning Krabi as a sustainable and attractive wellness tourism destination for the senior demographic.

Keywords: wellness tourism; Krabi province; senior tourists

บทนำ

การเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมในหลายมิติ โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุถือเป็นปรากฏการณ์ระดับโลก ข้อมูลจากสหประชาชาติคาดการณ์ว่า ในปี พ.ศ.2593 จะมีผู้สูงอายุทั่วโลกประมาณ 1,968 ล้านคน โดยทวีปเอเชียจะมีสัดส่วนสูงสุด และคาดว่าในปี พ.ศ.2603 ตลาดผู้สูงอายุในเอเชียจะขยายตัวเพิ่มขึ้นกว่า 2 เท่าตัว (วาริพร ชูศรี และวรลักษณ์ ลลิตศิริวิมล, 2563, หน้า 206) ในประเทศไทยเอง การเปลี่ยนแปลงนี้กำลังเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยคาดว่า ในปี พ.ศ.2567 จำนวนประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปจะเพิ่มจากร้อยละ 6.8 ในปี พ.ศ.2537 เป็นร้อยละ 20 หรือ

ประมาณ 14,027,411 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ออนไลน์, 2567) ปรากฏการณ์นี้ไม่เพียงแต่ส่งผลต่อโครงสร้างประชากรเท่านั้น แต่ยังมีผลกระทบต่อหลายด้านของสังคม เช่น การเพิ่มความต้องการบริการสุขภาพ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้สูงอายุ การที่ประชากรสูงอายุมีจำนวนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนานโยบายและบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของกลุ่มนี้ (ลัดดา ศรีอัมพร และธีระวัฒน์ จันทิก, 2560, หน้า 14) โดยเฉพาะในด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (wellness tourism) ซึ่งเป็นตลาดที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากที่คาดการณ์ว่าจะมีมูลค่าเพิ่มจาก 4.3 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐในปี ค.ศ.2020 เป็น 7 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐในปี ค.ศ.2025 โดยมีอัตราเติบโตเฉลี่ย 10% ต่อปี (อินโนเวสต์ เอกซ์, ออนไลน์, 2565)

ในการตอบสนองต่อการเติบโตของตลาดนี้ ประเทศไทยได้เตรียมความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ โดยรัฐบาลได้ดำเนินการผ่านนโยบายที่เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุ โดยเฉพาะการสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่เหมาะสมและปลอดภัย (กาญจนาวดี พวงขึ้น และแสงสรรค์ ภูมิสถาน, 2563, หน้า 31) ประเทศไทยมีจุดแข็งในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งรวมถึงบริการทางการแพทย์ที่มีคุณภาพภูมิปัญญาไทยในด้านสปา สมุนไพร นวดไทย โยคะ และสมาธิ รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายและนโยบายภาครัฐที่สนับสนุน เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และยุทธศาสตร์การเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ 10 ปี (อมรรักษ์ สวนชุมพล, 2565, หน้า 107; สถาบันทรัพย์สินทางปัญญาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ออนไลน์, 2560) การสร้างจุดเด่นเฉพาะตัวและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาความสามารถในการแข่งขันในตลาดการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุในอนาคต

จังหวัดกระบี่ได้รับความนิยมในฐานะจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทย โดยในปี พ.ศ.2566 มีจำนวนนักท่องเที่ยวถึง 2.1 ล้านคน ซึ่งอยู่ในลำดับที่ 23 ของประเทศ และรายได้จากการท่องเที่ยวในปีเดียวกันมีมูลค่าสูงถึง 22,214 ล้านบาท อยู่ในลำดับที่ 6 ของประเทศ (สำนักงานสถิติจังหวัดกระบี่, ออนไลน์, 2567) อย่างไรก็ตามแม้ว่าจังหวัดกระบี่จะมีศักยภาพที่ดีในการดึงดูดนักท่องเที่ยวแต่การพัฒนาจังหวัดให้เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุยังเผชิญกับความท้าทายหลายประการ โดยเฉพาะในด้านคุณภาพการบริการและการตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ (ประภาศรี เจริญธума, ดร.ชนิ เอมพันธ์, และนภวรรณ ฐานะกาญจน์พงษ์เขียว, 2565, หน้า 89) การพัฒนาจังหวัดกระบี่ให้เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุเป็นโอกาสสำคัญในการเสริมศักยภาพของจังหวัดในตลาดการท่องเที่ยวที่มีการแข่งขันสูง โดยเฉพาะในกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุที่ให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพ ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ (สุภัทรา สังข์ทอง, ภัณฑุพัชร พัฒนา โภคินสกุล, และวิภาวี ความวุฒิ, 2564, หน้า 28) ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มเติบโตอย่างรวดเร็วในระดับนานาชาติ

อย่างไรก็ตาม กระบี่ยังคงเผชิญกับความท้าทายในการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ โดยเฉพาะในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ เช่น บริการ

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน ถึง มิถุนายน 2568

สุขภาพ พื้นฟูสุขภาพ กิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพร่างกาย และการออกแบบสถานที่ท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการเฉพาะของกลุ่มนี้ การพัฒนาจังหวัดกระบี่ให้เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จึงต้องคำนึงถึงการปรับปรุงคุณภาพบริการ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม และการสร้างข้อมูลที่สามารถช่วยให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางได้อย่างมั่นใจ เพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เติบโตอย่างรวดเร็ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

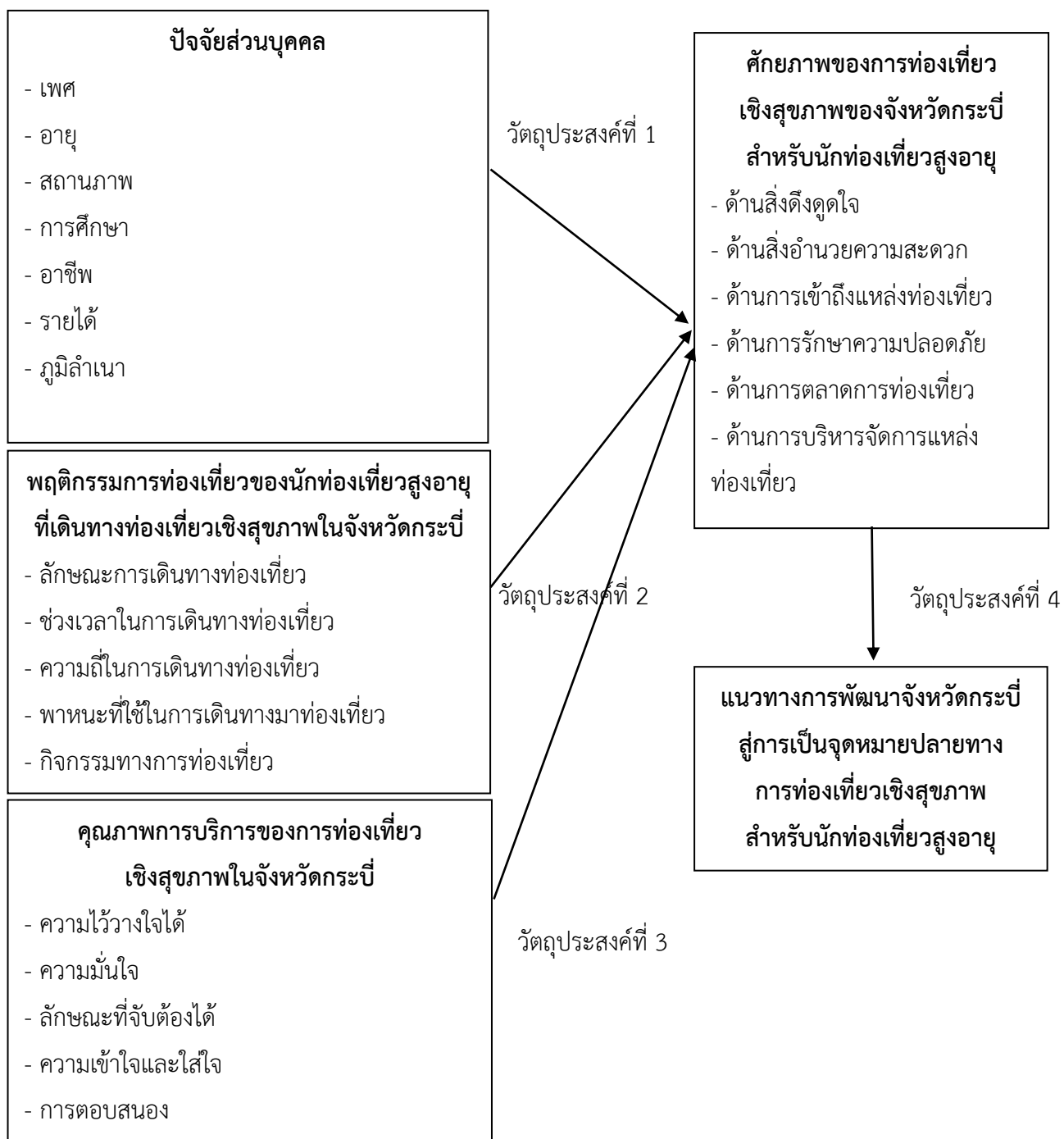
1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวสูงอายุ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดกระบี่
2. เพื่อประเมินคุณภาพการบริการของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดกระบี่ในการเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ
3. เพื่อประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่ในการเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ
4. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาจังหวัดกระบี่สู่การเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดกระบี่แตกต่างกัน ส่งผลให้ศักยภาพจังหวัดกระบี่ในการเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุแตกต่างกัน
2. พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวสูงอายุที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของจังหวัดกระบี่ในการเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุแตกต่างกัน
3. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการบริการของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดกระบี่ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของจังหวัดกระบี่ในการเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไทยที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป (รชพร จันทร์สว่าง, ยงยุทธ แก้วอุดม และราณี อธิชัยกุล, 2565, หน้า 3) ซึ่งเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดกระบี่เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แท้จริง ผู้วิจัยจึงใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่าง แบบไม่ทราบจำนวนประชากรของ Cochran (1953, p 120) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และความคลาดเคลื่อนที่ไม่เกิน .05 ซึ่งคำนวณได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 385 คน เพื่อป้องกันข้อผิดพลาดและเพื่อให้การตอบแบบสอบถามมีความสมบูรณ์จึงเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คน ด้วยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งเป็นวิธีการที่มุ่งเน้นการคัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถามที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมและสามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างถูกคัดเลือกจากนักท่องเที่ยวที่เคยเข้าพักในจังหวัดกระบี่เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 คืน โดยในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามคัดกรองเพื่อให้แน่ใจว่านักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมการศึกษานั้นไปตามเงื่อนไขที่ตั้งไว้ คำถามคัดกรองจะครอบคลุมข้อมูลด้านอายุ ประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพภายในจังหวัดกระบี่ และการเข้าพักในพื้นที่ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างถูกต้องและเหมาะสม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส ภูมิลำเนา อาชีพ และแหล่งรายได้ มีลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนนามบัญญัติ (nominal scale) ระดับการศึกษา ลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนลำดับ (ordinal scale) อายุและรายได้ ลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนอัตราส่วน (ratio scale) ตอนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุ ได้แก่ ความถี่ในการเดินทาง ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ระยะเวลาในการทำกิจกรรม และค่าใช้จ่าย มีลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนอัตราส่วน (ratio scale) ช่วงเวลาที่นิยมเดินทาง แหล่งข้อมูล ผู้ตัดสินใจหลัก พาหนะ และกิจกรรม ลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนนามบัญญัติ (nominal scale) ตอนที่ 3 การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่สำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุ เพื่อวัดความคิดเห็นและการรับรู้ใน 6 มิติหลัก ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจ สิ่งอำนวยความสะดวก การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การรักษาความปลอดภัย การตลาดการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการนักท่องเที่ยว ตอนที่ 4 การประเมินคุณภาพการบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดกระบี่ เพื่อวัดระดับความคิดเห็นและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับคุณภาพการบริการใน 5 มิติหลัก ได้แก่ ความไว้วางใจ ความมั่นใจ ลักษณะที่จับต้องได้ ความเข้าใจและใส่ใจ และการตอบสนอง ลักษณะคำถามตอนที่ 3 และตอนที่ 4 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า แบบลิเคิร์ต 5 ระดับ ดังนี้ 5 หมายถึง ดีมาก 4 หมายถึง ดี 3 หมายถึง ดีปานกลาง 2 หมายถึง ดีน้อย และ 1 หมายถึง ดีน้อยที่สุด ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อมุ่งเน้นการรวบรวมความคิดเห็นเพิ่มเติมจากนักท่องเที่ยว เพื่อเสนอแนะในการปรับปรุงบริการหรือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง

(item-objective congruence index: IOC) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างคำถามในแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์การศึกษา ผลการทดสอบแสดงให้เห็นว่าค่า IOC ของแบบสอบถามทั้งฉบับ=.91 ซึ่งบ่งบอกถึงความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่มีความน่าเชื่อถือสูง (Rovinelli & Hambleton, 1977, p. 51) และผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทำการทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการวัดความสอดคล้องภายใน (measure of internal consistency) ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ=.93 สะท้อนถึงความเชื่อมั่นที่สูงในการวัดข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (Cronbach, 1951, p. 231)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลกับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป เป็นผู้ที่เคยเดินทางท่องเที่ยวหรือทำกิจกรรมเพื่อสุขภาพในจังหวัดกระบี่ รวมถึงผู้ที่เคยเข้าพักในจังหวัดกระบี่เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 คืน และมีสุขภาพแข็งแรง ไม่มีข้อจำกัดทางกายหรือจิตใจ ที่ส่งผลการตัดสินใจ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการลงพื้นที่ด้วยตนเอง พร้อมทั้งทำการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เช่น องค์กร สมาคม บริษัทนำเที่ยว และสถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดกระบี่ เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปอย่างครบถ้วนและตรงตามจำนวนที่กำหนด ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงพฤศจิกายน 2567

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยตามมาตราส่วนแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ (Likert, 1967, p. 92) ดังนี้ 4.51-5.00 หมายถึงดีมาก 3.51-4.50 หมายถึงดี 2.51-3.50 หมายถึงดีปานกลาง 1.51-2.50 หมายถึงดีน้อย และ 1.00-1.50 หมายถึงดีน้อยที่สุด และ 2) สถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าทีแบบการทดสอบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน การทดสอบค่าเอฟ กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวสูงอายุ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 60-64 ปี สถานภาพสมรส การศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้มากกว่า 45,000 บาทต่อเดือน อาชีพธุรกิจส่วนตัว และมาจากภาคใต้ โดยมีรายได้จากบุตรหลานหรือญาติที่สนับสนุนการเดินทาง กลุ่มตัวอย่างนี้เดินทางเฉลี่ย 3 ครั้งต่อปี นิยมเดินทางในช่วงวันหยุดยาว ใช้ข้อมูลจากครอบครัวหรือญาติในการตัดสินใจเดินทาง โดยบุตรหลานเป็นผู้ตัดสินใจหลักในการเดินทาง ใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทาง ใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมงในการเดินทาง และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครั้งอยู่ที่ 1,001 ถึง 1,500 บาท กิจกรรมยอดนิยมที่ทำในระหว่างการท่องเที่ยวคือ การแช่น้ำพุร้อน

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 คุณภาพการบริการของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดกระบี่ในการเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ดังตารางที่ 1

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน ถึง มิถุนายน 2568

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพการบริการของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดกระบี่
ในการเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ

คุณภาพการบริการของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในจังหวัดกระบี่	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
ความไว้วางใจได้ (reliability)	3.86	1.03	ดี	
1. สถานที่ท่องเที่ยวมีบริการด้านสุขภาพ ตามที่โฆษณาไว้	3.94	1.08	ดีมาก	3
2. สินค้าและบริการด้านสุขภาพของสถานที่ท่องเที่ยว เป็นไปตามมาตรฐาน	3.45	1.11	ดีปานกลาง	5
3. ท่านเชื่อมั่นว่าสถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดกระบี่ จะสามารถให้บริการ ด้านสุขภาพที่เหมาะสม	3.89	1.02	ดี	4
4. สถานที่ท่องเที่ยวสามารถรักษามาตรฐาน การให้บริการด้านสุขภาพสม่ำเสมอ	3.98	0.96	ดี	2
5. ท่านได้รับบริการด้านสุขภาพตามเวลาที่กำหนด	4.05	0.99	ดี	1
ความมั่นใจ (assurance)	3.80	1.04	ดี	
1. เจ้าหน้าที่ในสถานที่ท่องเที่ยวมีความรู้ และเชี่ยวชาญ ในด้านสุขภาพเพียงพอ	3.80	1.05	ดี	3
2. ท่านรู้สึกมั่นใจในคำแนะนำด้านสุขภาพ จากพนักงาน	3.86	0.94	ดี	2
3. พนักงานด้านสุขภาพปฏิบัติงานด้วยความสุภาพ และมีความเป็นมืออาชีพ	3.72	1.02	ดี	4
4. ท่านรู้สึกว่าพนักงานสามารถจัดการปัญหา ด้านสุขภาพของท่านได้อย่างมั่นใจ	3.67	1.13	ดี	5
5. ท่านรู้สึกว่าพนักงานสามารถสร้างความมั่นใจ ให้ท่านในการใช้บริการ	3.94	1.04	ดี	1
ลักษณะที่จับต้องได้ (tangibles)	3.79	1.04	ดี	
1. สถานที่ท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสุขภาพที่สะอาด	3.94	1.03	ดี	2
2. อุปกรณ์ที่ใช้ในการให้บริการสุขภาพมีความทันสมัยและ ครบครัน	3.61	1.09	ดี	4

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คุณภาพการบริการของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในจังหวัดกระบี่	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
3. การตกแต่งและบรรยากาศของสถานที่ท่องเที่ยว เชิงสุขภาพส่งเสริมความประทับใจ	3.48	1.10	ดีปานกลาง	5
4. ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขภาพ มีเพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ	3.86	0.97	ดี	2
5. สถานที่ท่องเที่ยวมีบรรยากาศที่เหมาะสม สำหรับการฟื้นฟูและพักผ่อน	4.06	1.03	ดี	1
ความเข้าใจและใส่ใจ (empathy)	3.77	1.01	ดี	
1. พนักงานให้ความใส่ใจเฉพาะบุคคลแก่นักท่องเที่ยว สูงอายุอย่างเหมาะสม	3.77	1.02	ดี	3
2. พนักงานสามารถเข้าใจความต้องการด้านสุขภาพ ของท่านได้ดี	3.75	0.95	ดี	4
3. ท่านรู้สึกว่าคุณพนักงานพยายามตอบสนอง ความต้องการด้านสุขภาพของท่านอย่างเต็มที่	3.85	0.96	ดี	2
4. พนักงานมีความเอาใจใส่และให้บริการด้านสุขภาพ ที่ตรงกับความต้องการของท่านอย่างเหมาะสม	3.50	1.15	ดี	5
5. พนักงานให้ความสำคัญต่อความสะดวก และความปลอดภัยในการดูแลสุขภาพของท่าน	3.96	0.98	ดี	1
การตอบสนอง (responsiveness)	3.64	1.06	ดี	
1. พนักงานตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ได้อย่างรวดเร็วและชัดเจน	3.45	1.07	ดีปานกลาง	4
2. ท่านได้รับการช่วยเหลือและบริการด้านสุขภาพ ในเวลาที่เหมาะสม	4.21	0.87	ดี	1
3. การรอคอยการให้บริการด้านสุขภาพมีระยะเวลา ที่เหมาะสม	3.66	0.99	ดี	3
4. พนักงานมีความพร้อมในการให้บริการด้านสุขภาพ และ ฟื้นฟูร่างกาย	3.78	1.08	ดี	2

คุณภาพการบริการของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในจังหวัดกระบี่	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
5. พนักงานมีความเต็มใจและกระตือรือร้น ในการให้บริการด้านการดูแลสุขภาพของท่าน	3.12	1.27	ดีปานกลาง	5
ค่าเฉลี่ยรวม	3.77	1.04	ดี	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าคุณภาพการบริการโดยรวมอยู่ในระดับสูงในทุกด้าน เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่าด้านความไว้วางใจ (reliability) นักท่องเที่ยวได้รับบริการด้านสุขภาพตรงต่อเวลาที่กำหนด มีคะแนนสูงสุด ($\bar{X}=4.05$, $SD=0.99$) รองลงมาสถานที่ท่องเที่ยวสามารถรักษามาตรฐานการให้บริการได้อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.98$, $SD=1.08$) ด้านความมั่นใจในบริการ (assurance) พนักงานสามารถสร้างความมั่นใจในการใช้บริการ คะแนนสูงสุด ($\bar{X}=3.94$, $SD=1.04$) รองลงมานักท่องเที่ยวรู้สึกมั่นใจในคำแนะนำด้านสุขภาพจากพนักงาน ($\bar{X}=3.84$, $SD=0.94$) ด้านลักษณะที่จับต้องได้ (tangibles) สถานที่ท่องเที่ยวมีบรรยากาศเหมาะสำหรับการพักผ่อนและพักผ่อนได้รับคะแนนสูงสุด ($\bar{X}=4.06$, $SD=1.03$) รองลงมาสถานที่ท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสุขภาพที่สะอาด ($\bar{X}=3.94$, $SD=1.03$) ด้านความเข้าใจและใส่ใจ (empathy) พนักงานให้ความสำคัญต่อความสะดวกและความปลอดภัยในการดูแลสุขภาพ ($\bar{X}=3.96$, $SD=0.98$) พนักงานพยายามตอบสนองความต้องการ ด้านสุขภาพอย่างเต็มที่ที่ได้รับคะแนนรองลงมา ($\bar{X}=3.85$, $SD=0.96$) และด้านการตอบสนอง (responsiveness) การได้รับการช่วยเหลือและบริการด้านสุขภาพในเวลาที่เหมาะสมได้รับคะแนนสูงสุด ($\bar{X}=4.21$, $SD=0.87$) รองลงมาพนักงานมีความพร้อมในการให้บริการด้านสุขภาพและฟื้นฟูร่างกาย ($\bar{X}=3.78$, $SD=1.08$)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 3 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่ในการเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่ในการเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุอยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยจำแนกรายด้าน ดังนี้ ด้านสิ่งดึงดูดใจ กิจกรรมที่เหมาะสม เช่น การเดินเล่นและการนั่งชมวิว ได้รับคะแนนสูงสุด ($\bar{X}=3.90$, $SD=0.83$) รองลงมาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกระบี่ได้รับการส่งเสริมอย่างเพียงพอและมีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวสูงอายุ ($\bar{X}=3.75$, $SD=1.08$) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกโรงแรมและที่พักมีบริการที่เอื้อต่อการฟื้นฟูสุขภาพ เช่น ห้องออกกำลังกาย สปา

ได้รับคะแนนสูงสุด ($\bar{X}=4.32$, $SD=1.02$) รองลงมาสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยวมีความเพียงพอ และทันสมัย ($\bar{X}=4.29$, $SD=0.92$) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สถานที่ได้รับการออกแบบให้ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงอายุมากที่สุด ($\bar{X}=4.28$, $SD=0.87$) รองลงมาการเดินทางในจังหวัดกระบี่มีความสะดวกและไม่ซับซ้อนสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ($\bar{X}=4.25$, $SD=0.94$) ด้านความปลอดภัย สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่มีการรักษาความปลอดภัยที่ดี ได้รับคะแนนสูงสุด ($\bar{X}=4.31$, $SD=0.87$) รองลงมาความสบายใจจากการได้รับการดูแลรักษาความปลอดภัยในที่พักและสถานที่ท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.91$, $SD=0.96$) ด้านการตลาดการท่องเที่ยว แคมเปญการตลาดดึงดูดนักท่องเที่ยวสูงอายุได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.14$, $SD=0.93$) รองลงมาการโปรโมทการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของกระบี่มีความน่าสนใจและเข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=3.94$, $SD=0.94$) และด้านการบริหารจัดการ การจัดการนักท่องเที่ยวมีความเป็นระเบียบและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.25$, $SD=0.90$) รองลงมาจังหวัดกระบี่มีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{X}=4.22$, $SD=0.94$)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาจังหวัดกระบี่สู่การเป็นจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในวัตถุประสงค์ก่อนหน้านี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อค้นพบเกี่ยวกับศักยภาพของจังหวัดกระบี่ในมิติต่าง ๆ อันเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาเชิงนโยบายที่เหมาะสมสำหรับการขับเคลื่อนจังหวัดกระบี่ให้เป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ดังนี้:

1. การยกระดับบุคลากรด้านบริการสุขภาพและการท่องเที่ยว สำนักงานท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ควรร่วมกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จัดอบรมรายไตรมาสสำหรับบุคลากรภาคบริการ เช่น พนักงานโรงแรม ไกด์ทัวร์ และร้านอาหารในพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญ โดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับ จิตวิทยาผู้สูงอายุ การสื่อสารเชิงบวก และการดูแลสุขภาพเบื้องต้น นอกจากนี้ ควรจัดทำคู่มือการบริการนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่แจกจ่ายในสถานประกอบการ และจัดตั้ง ศูนย์ข้อมูลสุขภาพนักท่องเที่ยวสูงอายุ สนับสนุนกระบี่และท่าเรืออ่าวนาง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพอย่างมีมาตรฐาน

2. การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรร่วมกับสำนักงานโยธาธิการจังหวัด ออกแบบและปรับปรุงพื้นที่ท่องเที่ยวตามแนวทาง universal design โดยมีมาตรการที่ชัดเจน เช่น ทางลาดกันลื่น ห้องนำผู้สูงอายุ ป้ายขนาดใหญ่พร้อมตัวอักษรที่อ่านง่าย รวมถึงส่งเสริมให้โรงแรมในเขตเมืองหลักจัดเตรียมห้องพักเฉพาะผู้สูงอายุที่มี รวบรวม ระบบแจ้งเหตุฉุกเฉิน และพนักงานดูแลเฉพาะ

3. การจัดกิจกรรมสุขภาพ และการบริหารจัดการแบบองค์รวม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดควรร่วมกับภาคเอกชน จัดตั้ง คลินิกส่งเสริมสุขภาพนักท่องเที่ยวสูงอายุ ในแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม เช่น น้ำพุร้อนคลองท่อม หาดนพรัตน์ธารา และอ่าวนาง โดยให้บริการโยคะ บำบัดการฝังเข็ม นวดแผนไทย และทีมแพทย์เวรและกู้ชีพประจำพื้นที่ พร้อมทั้งจัดตั้งศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบบูรณาการ เพื่อรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างเป็นระบบ นำไปสู่การพัฒนาโปรแกรมสุขภาพที่เหมาะสมในอนาคต

4. การตลาดเฉพาะกลุ่มและระบบความปลอดภัย หน่วยงานท่องเที่ยวจังหวัดควรร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) พัฒนาแผนการสื่อสารสุขภาพผ่าน ชมรมผู้สูงอายุ line official account (OA) และสื่อท้องถิ่น รวมถึงสร้าง แพ็กเกจท่องเที่ยวสุขภาพครบวงจร เช่น สุขใจ 3 วัน 2 คืน ที่ประกอบด้วยที่พัก อาหารสุขภาพ และการตรวจสุขภาพเบื้องต้น โดยอาศัย บุตรหลานเป็นผู้สื่อสารกลาง

5. ด้านความปลอดภัย สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดควรร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจท่องเที่ยว จัดเวรเฝ้าระวังนักท่องเที่ยวสูงอายุ พร้อมติดตั้ง ระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินผ่านมือถือ และสนับสนุนประกันภัยรายเที่ยวเฉพาะผู้สูงอายุ

แนวทางข้างต้นเป็นการบูรณาการระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชนท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดกระบืออย่างเป็นระบบ ทั้งในมิติเชิงบริการ โครงสร้างพื้นฐานและการสื่อสาร ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถของจังหวัดกระบือให้เป็นจุดหมายปลายทางเชิงสุขภาพอย่างยั่งยืนในระดับประเทศและนานาชาติ

ผลการทดสอบสมมติฐาน จากการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ศักยภาพของจังหวัดกระบือในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวสูงอายุส่งผลต่อการรับรู้ศักยภาพของจังหวัดกระบือในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ พบว่าระดับการศึกษาและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักท่องเที่ยวสูงอายุมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการรับรู้ศักยภาพของจังหวัดกระบือในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายความว่าระดับการศึกษาและรายได้ของนักท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการประเมินศักยภาพของจังหวัดกระบือ โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูงและมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงมักจะให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่นี้ ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหมายความว่า ปัจจัยเหล่านี้ไม่ได้มีผลต่อการรับรู้ศักยภาพของจังหวัดกระบือในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุ

สมมติฐานที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวสูงอายุส่งผลต่อการรับรู้ศักยภาพของจังหวัดกระบือ พบว่าค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อการรับรู้ศักยภาพของจังหวัดกระบือในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายสูงในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจะมีการรับรู้ศักยภาพของจังหวัดกระบือในเชิงบวกมากขึ้น

ในขณะที่ปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความถี่ในการเดินทาง ช่วงเวลาในการเดินทาง ระยะเวลาในการเดินทางแหล่งข้อมูล ผู้ตัดสินใจหลัก พาหนะ กิจกรรม และระยะเวลาในการทำกิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งบ่งชี้ว่าพฤติกรรมการท่องเที่ยวเหล่านี้ไม่ได้มีผลต่อการรับรู้ศักยภาพของจังหวัดกระบี่ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

สมมติฐานที่ 3 คุณภาพการบริการของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดกระบี่มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการรับรู้ศักยภาพของจังหวัดในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ พบว่าคุณภาพการบริการของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดกระบี่มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อการรับรู้ศักยภาพของจังหวัดกระบี่ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แสดงให้เห็นว่าคุณภาพการบริการที่ดีมีอิทธิพลต่อการรับรู้ศักยภาพของจังหวัดกระบี่ในการดึงดูดนักท่องเที่ยวสูงอายุให้เข้ามาใช้บริการมากขึ้น

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลเชิงบวกของ ความไว้วางใจ, ความเข้าใจและใส่ใจ, และการตอบสนอง ต่อความน่าดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความเข้าใจและใส่ใจ ซึ่งมีอิทธิพลโดดเด่น สอดคล้องกับ อภิญา ชื่นขำ และ มณฑกาน ดิษฐชูวงศ์ (2566, หน้า 128) ที่พบว่าความเข้าใจและใส่ใจเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวสูงอายุ และเป็นปัจจัยหลักในการสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่างผู้ให้บริการและลูกค้า การให้บริการที่มีความเข้าใจและใส่ใจต่อนักท่องเที่ยวสูงอายุจึงเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความพึงพอใจและกระตุ้นให้เกิดการบอกต่อ ส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของธุรกิจท่องเที่ยว ดังนั้นการพัฒนาระบบการบริการด้วยความเข้าใจและใส่ใจควบคู่กับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความน่าดึงดูดใจ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของแหล่งท่องเที่ยวในระยะยาว

2. การวิเคราะห์พบว่า ความเข้าใจและใส่ใจ มีอิทธิพลสูงสุดต่อการรับรู้ศักยภาพในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญของการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกด้วยความเข้าใจและใส่ใจเพื่อสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว การพัฒนาจึงต้องครอบคลุมการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐานและการให้บริการที่เอาใจใส่เพื่อสร้างประสบการณ์ที่ดีและยั่งยืน สอดคล้องกับ กนก บุญศักดิ์, สิทธิชัย พรหมสุวรรณ, เสรี วงษมณฑา, และวาสนา กิรติจำเริญ (2561, หน้า 25) ซึ่งเห็นว่าความเข้าใจและใส่ใจเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความพึงพอใจในกลุ่มนักท่องเที่ยวและมีผลต่อความภักดีในการกลับมาใช้บริการอีกครั้ง

3. ผลการวิเคราะห์พบว่า ความเข้าใจและใส่ใจ มีอิทธิพลโดดเด่นที่สุดต่อความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ โดยสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ผู้สูงอายุจำเป็นต้องใช้ในการเดินทางภายในสถานที่ท่องเที่ยว เช่น การจัดท่าทางลาด ลิฟต์ และระบบขนส่งสาธารณะที่สะดวก เพื่ออำนวยความสะดวก สอดคล้องกับ ธนกร ศรีไชย, อีรา เอราวัณ, และชินภัทร คันธพนิต (2562, หน้า 45) ที่พบว่าความเข้าใจและใส่ใจมีผลอย่างมากต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และ

การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว

4. ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าการตอบสนองมีอิทธิพลสูงสุดต่อความรู้สึกปลอดภัยของนักท่องเที่ยวสูงอายุ มากกว่าปัจจัยอื่น ๆ สะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาระบบการจัดการเหตุการณ์ฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพ และการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็ว และเชื่อถือได้ สอดคล้องกับ จุฬาลักษณ์ มีผล, ธนาพร ภาคดนตรี, อภิชชา ม่วงนาคร, ธนกิจ วีรวัจน์ วณิชย์, และ มูฮำหมัด กามิรูกือแด (2567, หน้า 34) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการตอบสนองอย่างทันท่วงทีในการสร้างความพึงพอใจและความภักดีของลูกค้าและย้ำถึงความสำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงระบบการรับมือเหตุการณ์ให้มีประสิทธิภาพ

5. การวิเคราะห์เผยให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญระหว่าง คุณภาพการบริการกับ ประสิทธิภาพทางการตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความเข้าใจและใส่ใจ ซึ่งมียิทธิพลโดดเด่น การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ให้บริการและนักท่องเที่ยว และการตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะกลุ่มเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนประสิทธิภาพทางการตลาด สอดคล้องกับ เรวิตา สายสุด, เสรี วงษ์มณฑา, และชวลีย์ ณ ถลาง (2562, หน้า 178) ที่เน้นถึงความสำคัญของการสร้างประสบการณ์ที่ดีและความสัมพันธ์กับลูกค้าในการขับเคลื่อนประสิทธิภาพการตลาด

6. ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลเชิงบวกของปัจจัย คุณภาพการบริการ ด้านลักษณะที่จับต้องได้ แสดงอิทธิพลโดดเด่นที่สุด สะท้อนถึงความสำคัญของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยไม่สามารถละเลยปัจจัยอื่น ๆ การพัฒนาคุณภาพการบริการในทุกมิติจึงจำเป็นต่อการสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ครบวงจร และยั่งยืน สอดคล้องกับ ขวัญฤทัย เดชทองคำ (2563, หน้า 7) ที่ย้ำถึงความสำคัญของการบริหารจัดการเชิงบูรณาการในการสร้างความสำเร็จและความยั่งยืนของธุรกิจท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ เพื่อยกระดับจังหวัดกระบี่ให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ ขอเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเชิงนโยบาย ดังนี้

1. ยกระดับคุณภาพการบริการ ควรมีการพัฒนาระบบการฝึกอบรมบุคลากรในภาคบริการ (โรงแรม, ร้านอาหาร, ฯลฯ) โดยเน้นการสร้างทักษะด้านการสื่อสาร การเอาใจใส่ การสร้างความไว้วางใจ และการตอบสนองอย่างรวดเร็ว ควบคู่กับการกำหนดมาตรฐานการบริการที่วัดผลได้และสามารถตรวจสอบได้ตามเกณฑ์สากล พร้อมทั้งจัดตั้งระบบการรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพ โดยการฝึกอบรม การปฐมพยาบาลเบื้องต้นและการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ (ทางลาด ห้องน้ำ ระบบขนส่ง) เป็นสิ่งจำเป็น รวมถึงการออกแบบ universal design เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงได้ง่ายและการดูแลสุขภาพแวดล้อมให้มีความสะอาด ปลอดภัย และน่าอยู่

3. กลยุทธ์การตลาดเชิงเป้าหมาย ควรสร้างแบรนด์ที่สื่อสารถึงคุณค่าของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุอย่างชัดเจน โดยใช้สื่อดิจิทัลและออกแบบแพ็คเกจท่องเที่ยวที่ตอบโจทย์ความต้องการเฉพาะกลุ่ม เช่น แพ็คเกจที่เน้นการพักผ่อน สุขภาพและกิจกรรมที่เหมาะสม

4. การบริหารจัดการอย่างบูรณาการ จำเป็นต้องมีการวางแผน การประเมินผล และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคเอกชน (โรงแรม สายการบิน) และหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

5. การวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ควรมีการวิจัยเชิงประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามประสิทธิผลของกลยุทธ์และปรับปรุงแผนงานให้สอดคล้องกับความต้องการความพึงพอใจ และข้อเสนอแนะจากนักท่องเที่ยวสูงอายุอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาเชิงลึกในด้านต่าง ๆ การเพิ่มขนาดตัวอย่างหรือการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กนก บุญศักดิ์, สิทธิชัย พรหมสุวรรณ, เสรี วงษมณฑา, และวาสนา กิรติจำเริญ. (2561). อิทธิพลของปัจจัยที่มีต่อความภักดีของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวบนฐานชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย. *วารสารชุมชนวิจัย*, 12(1), หน้า 10-28.
- กาญจนา วาตี พวงขึ้น และแสงสรรค์ ภูมิสถาน. (2563). พฤติกรรมการท่องเที่ยวและความต้องการของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุต่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. *วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย*, 15(2), หน้า 29-42.
- ขวัญฤทัย เดชทองคำ. (2563). ความสำคัญของคุณภาพการบริการสู่ความสำเร็จของธุรกิจท่องเที่ยวภายใต้วิกฤติ COVID-19. *วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ*, 17(2), หน้า 1-18.
- จุฬาลักษณ์ มีผล, ธนาพร ภาคดนตรี, อภิชชา ม่วงนาคร, ธนกิจ วีรวัธน์วิชัย และมุขอำหัต กามิรุถือแด. (2567). คุณภาพการให้บริการส่งผลต่อความภักดีของลูกค้าที่ใช้บริการโรงแรมในหาดเจ้าสำราญ จังหวัดเพชรบุรี. *วารสารสังคมศาสตร์นานาชาติวิชาการ*, 1(2), หน้า 16-38.
- ธนกร ศรีไชย, ชีรา เอร่าวัฒน์, และชินภัทร คันธพนิต. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้คุณภาพการให้บริการกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว: กรณีของธุรกิจโฮมสเตย์ในประเทศไทย. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 12(3), หน้า 35-48.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน ถึง มิถุนายน 2568

ประภาศรี เขียวธูมา, ดรรชนี เอมพันธ์, และนภวรรณ ฐานะกาญจน์พงษ์เขียว. (2565). ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและการรับรู้ของนักท่องเที่ยว: กรณีศึกษาอ่าวไร่เล อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่. *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ*, 13(1), หน้า 87-103.

เรวิตา สายสุด, เสรี วงษ์มณฑา, และ ชวลีย์ ณ ถลาง. (2562). ส่วนประสมการตลาด 4.0 จากมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อภาพลักษณ์และชื่อเสียงของแบรนด์ท่องเที่ยวเมืองหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*, 17(1), หน้า 175-192.

ลัดดา ศรีอัมพรเอกกุล และธีระวัฒน์ จันทิก. (2560). การท่องเที่ยวคุณภาพเพื่อนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ.

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 4(1), หน้า 12-28.

รชพร จันทร์สว่าง, ยงยุทธ แก้วอุดม, และราณี อิศัยกุล. (2565). การศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไทยที่มีการใช้จ่ายสูง. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 42(2), หน้า 1-21.

วาริพร ชูศรี, และวรลักษณ์ ลลิตศิริวิมล. (2563). การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ: ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7(2), หน้า 205-226.

สุภัทรา สังข์ทอง, กัญญาพัชร พัฒนาโกคินสกุล, และวิภาวี คามวุฒิ. (2564). การศึกษากิจกรรมเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงสร้างสรรค์: ตำบลเขาคราม อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่. *วารสารศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 17(1), หน้า 24-46.

สถาบันทรัพยากรเส้นทางปัญญาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2560). *รายงานการวิเคราะห์แนวโน้มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดี และท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

https://www.ipthailand.go.th/images/3534/web_01052018/Report_CHU/8_Well-being_06.12.2017_CHU.pdf [2567, 12 เมษายน].

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2567). *การสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2567* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

https://www.nso.go.th/nsoweb/storage/survey_detail/2025/20241209145003_27188.pdf [2568, 18 กันยายน].

สำนักงานสถิติจังหวัดกระบี่. (2567, 25 มีนาคม). *สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ พ.ศ. 2561-2566 (ข้อมูล ณ ธันวาคม 2566)* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

https://krabi.nso.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=601:

สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่-พ-ศ-2561-2566-ข้อมูล-ณ-ธันวาคม-2566&catid=36 [2567, 12 สิงหาคม].

อภิญา ซีนขำ, และมณฑกาน ดิซุบซวงค์. (2566). ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อคุณภาพการบริการ
ของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่ใช้บริการโรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร.

วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์, 25(2), หน้า 120-131.

อมรรักษ์ สอนชุมพล. (2565). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพื่อเสริมสร้างความได้เปรียบ
ทางการแข่งขันด้วยการเพิ่มการบริการมูลค่าสูงของจังหวัดสระแก้ว. **วารสารวไลยอลงกรณ์**

ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 12(2), หน้า 99-117.

อินโนเวสต์ เอกซ์. (2565). **Wellness Tourism Cluster: เทรนด์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โอกาสใหม่
ทางธุรกิจ** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

https://res.innovestxonline.com/stocks/extra/56911_20230802193743.pdf [2565, 2
สิงหาคม].

Cochran, W. G. (1953). **Sampling techniques**. New York: John Wiley & Sons.

Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*,
16(3), pp. 297-334. <https://doi.org/10.1007/BF02310555>

Likert, R. (1967). **The human organization: Its management and value**. New York:
McGraw-Hill.

Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the
assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of
Educational Research*, **2(2)**, pp. 49-60.